

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

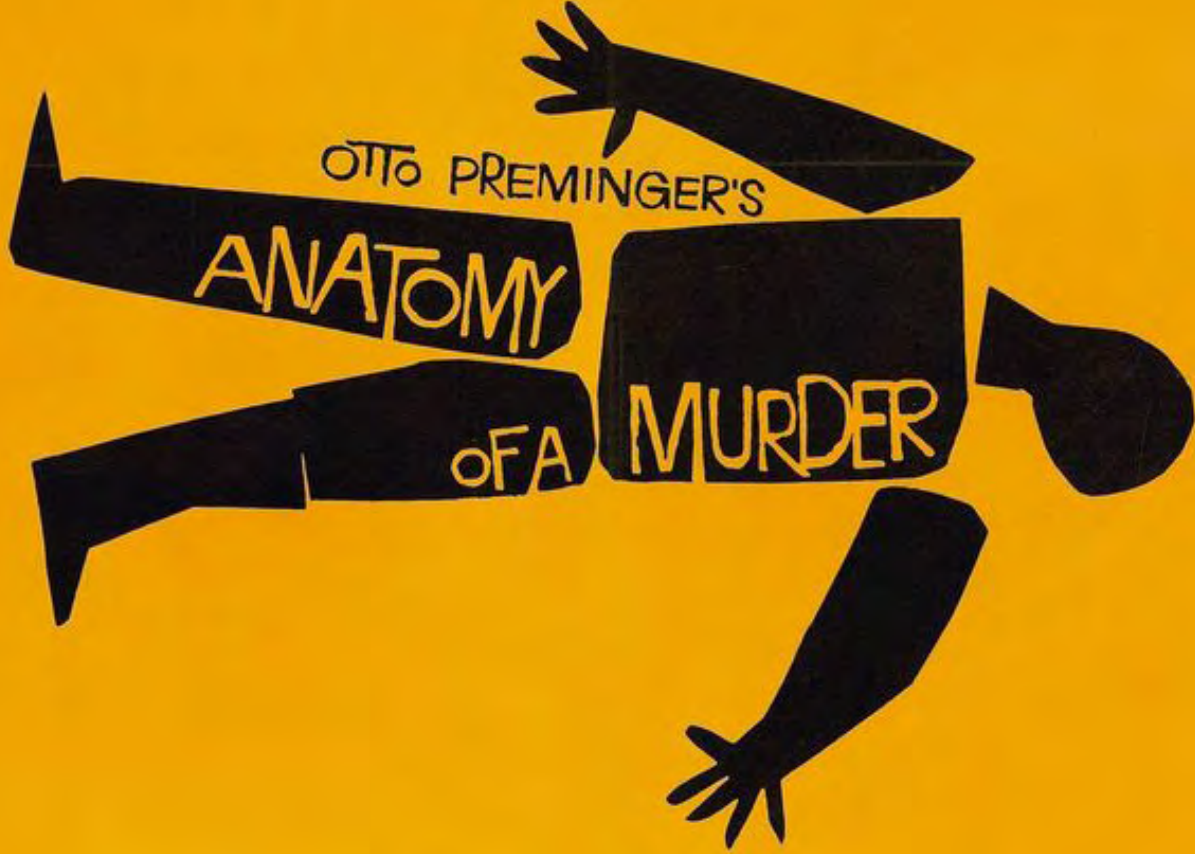
RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

JAMES STEWART VE LEE REMICK'Lİ
OTTO PREMINGER BAŞYAPITI

BİR CİNAYETİN TAHLİLİ

ALEXANDER RODNYANSKY ANTON ZLATOPOLSKIY DMITRY RUDOVSKIY SERGEY MELKUMOV SUNAR
BİR FEDOR BONDARCHUK FİLMİ

STALINGRAD

İKİNCİ DÜNYA SAVAŞININ
SEYRİNİ DEĞİŞTİREN ÇARPIŞMA.

ŞİMDİ
DVD, BAS OYNAT DVD
VE 3D BLU-RAY™ DE!

bir
wii

STAGE 6
RUSSIA

NONSTOP PRODUCTION
ART PICTURES
STUDIO

VTM

CE
SZP

COLUMBIA
PICTURES

© 2013 VIB Bank, VOTIK, Telecompany, Non-Stop Production and Art Pictures Studio. Tüm Hakları Saklıdır.
Layout and Design: Sony Pictures Home Entertainment Inc. Tüm Hakları Saklıdır.

www.SonyPictures.com

SONY
Pict. Cl. 2013

SONY
Pict. Cl. 2013
HOME
ENTERTAINMENT

POSTER ÇOCUĞUNDAN AKSİYON YILDIZINA: TOM CRUISE

INGİLİZLERİN POPÜLER SINEMA DERGİSİ EMPIRE, ŞU SIRALAR 25. YAŞINI KUTLUYOR. BU 25 YILDA KAPAKLARINA EN ÇOK TAŞIDIKLARI İSİM TOM CRUISE OLMUŞ. MAYIS 2014 SAYILARININ KAPAĞINA DA ZAMANIMIZIN EFSANESİ İLAN ETTİKLERİ CRUISE’U YERLEŞTİRMİŞLER VE HAZRETLE UZUN

bir söyleşi yapmışlardı. Hem kariyerinde hem de özel hayatında onca badire atlatan Tom Cruise’un günümüze hâlâ bu kadar güçlü bir imajla ve yıldız personasıyla gelebilmesi, üzerinde düşünülmesi gereken bir durum aslında.

Beğenelim veya beğenmeyelim, Tom Cruise gerçekten de bugün Hollywood’da son 35 yılda oyunculuk yapmaya başlamış isimler arasında yıldızı hiç sönmeyen tek isim belki de. Kariyerinin ilk yıllarında her ‘güzel yüzlü film yıldızı’ gibi poster çocuğu imajını yıkmak için uğraştı. Bir karakter oyuncusu olarak kendisini kabul ettirmesi, saygın bir mertebeye erişmesi hayli zaman aldı. “Top Gun”daki, “Kokteyl”deki (Cocktail) ‘tatlı çocuk’tan “Vampirle Görüşme”nin (Interview With The Vampire) Lestat’ına, “Vanilla Sky”ın David Aames’ine dönüşebilmek için hayli zaman ve emek harcadı.

2000’li yıllarla birlikte başından geçen sansasyonel evlilikler (ve boşanmalar), Scientology’yle tepki çeken ilişkileri özel hayatının geniş kitlelerce lanetlenmesine kadar ulaşmıştı. Bunlar imajını sarstı da. Yine de sinemaseverlerin ahi tutmadı! Tom Cruise yıkılmadı, ayakta kaldı!

Son 15 yılda “Görevimiz Tehlike” (Mission: Impossible) serisini her biri nevi şahsına münhasır filmler olan bir ‘beşleme’ye dönüştürmeyi başarırken, “Azınlık Raporu”ndan (Minority Report) “Dünyalar Savaşı”na (War Of The Worlds). “Oblivion”dan da bu hafta sinemalarımızda gösterime giren “Yarının Sınırında”ya (Edge Of Tomorrow) birbirinden ilginç filmlere imza attı. Son yıllardaki filmlerin en önemli bir ortak noktası aksiyon filmleri olmasıysa, bir diğer ortak noktası da çoğunun aynı zamanda bilimkurgu olması.

Onunla çalışan yönetmenlerin bahsetmeden geçemedikleri bir numaralı özelliği profesyonelliği. Tom Cruise’la bir filmin setinde yolu kesişip onun işine adeta kendisini adamasına tanık olanlar, bu ‘mesleki tutkusu’na şapka çıkarırlar. Başarısının sırrını bu profesyonellikte aramak gerek belki de.

Ne olursa olsun, bu manzaraya bakınca Tom Cruise hakikaten ‘zamanımızın efsanesi’ portresi çiziyor. İster sevelim, ister sevmeyelim...

GİZLİ TEŞKİLAT
(NORTH BY NORTHWEST, 1959)

YAYIN KURULU BİLGEHAN ARAS bilgehanaras76@gmail.com OKAN ARPAÇ oarpac@gmail.com BURAK GÖRAL burgoral@yahoo.com

MURAT ÖZER cinemozer@gmail.com BURÇİN S. YALÇIN burcyalc@hotmail.com **GÖRSEL YÖNETMEN** BİLGEHAN ARAS

LOGO TASARIM ERKUT TERLİKSİZ **HTML UYGULAMA** BAŞAR UĞUR **KATKIDA BULUNANLAR** TUNCA ARSLAN, OLAN ÖZYURT, HASAN CÖMERT, EBUR ÇELİKTUĞ, BERKE GÖL, İLHAN YURTSEVER, ALİ ULVİ UYANIK, JANET BARIŞ, SERDAR KÖKÇEOĞLU **REKLAM İLETİŞİM** EMEL GÖRAL emel.goral@hotmail.com

6 ÇOK BİLEN ADAM

Yarının Sınırında (Edge Of Tomorrow); Yüksek Risk (Starred Up); Suç Şehri (Zulu); Kardeşim İçin (Out Of The Furnace); Yeni Başlayanlar İçin Vahşi Batı (A Million Ways To Die In The West); Paris'te Bir Hafta Sonu (Le Week-End); Oz Efsanesi (Legends Of Oz: Dorothy's Return); Aşkta Yanlış Yoktur (The Right Kind Of Wrong); Tamaya: İfrit.

23 KAPRI YILDIZI

Arka Pencere yazarlarının film değerlendirme yıldızları...

24 TRENDEKİ YABANCI

Tunca Arslan, üç yeni sinema kitabına açıyor köşesini.

26 CİNNET

Okan Arpac, Alp Zeki Heper'in kült filmi "Soluk Gecenin Aşk Hikayeleri"nin serüvenine göz atıyor.

28 AŞKTAN DA ÜSTÜN

Otto Preminger imzalı bir suç başyapıtı: "Bir Cinayetin Tahlili" (Anatomy Of A Murder)... Burak Göral imzasıyla.

30 AİLE OYUNU

Hayatboyu; Riddick; JFK Suikasti (Parkland).

34 GENÇ VE MASUM

Bill Morrison'dan maden işçilerine: "The Miners' Hymns"... Serdar Kökçeoğlu imzasıyla.

36 SAPIK

Gündemden yansıyanlar... Olkan Özyurt imzasıyla.

YARININ SINIRINDA

ORJİNAL ADI Edge Of Tomorrow

YÖNETMEN Doug Liman

UYUNCULAR Tom Cruise,

Emily Blunt, Brendan Gleeson,

Bill Paxton, Jonas Armstrong

YAPIM 2014 ABD-Avustralya

SÜRE 113 dk.

DAĞITIM Warner Bros.

ZAMAN DÖNGÜSÜ MESELESİNİN SINEMA İÇİN BİÇİLMİŞ KAFTAN OLDUĞU AÇIK. BELİRLİ BİR ZAMAN DİLİMİ İÇİNE SIKIŞAN KAHRAMANIN NE YAPACAĞINI KESTİRMeye ÇALIŞMAK, KAĞIT ÜZERİNDE GAYET ÇEKİCİ DURAN HİKAYENİN DÖNÜŞTÜĞÜ

serüveni izlemek ve sonrasında bir zihin pratiğiyle baş başa kalacak olmak tam da sinemanın vaat ettiği dünyaya denk düşüyor.

Bilimkurgunun alt türü ‘time loop’ temalı filmlerin sayısı çok fazla değil belki ama ucundan kıyısından türe bulaşan hikayelerle ve akraba zamanda yolculuk filmleriyle düşündüğümüzde belli kavramların öne çıktığını görüyoruz. İkinci şans ise bu kavramların olmazsa olmazı...

Doug Liman’ın yönettiği “Yarının Sınırında”, yakın dönemde izlediğimiz “Yaşam Şifresi” (Source Code) gibi meseleyi dünyayı/ülkeyi/şehri kurtarmak üzerinden işlemeyi tercih ediyor. Bu sebeple ‘ikinci şans’ kavramını karakterini kurcalayarak masaya yatırmayı seçmiyor. Büyük bütçeli bir aksiyon olmasının da zorunluluğuyla ‘bir çuval dolusu ikinci şans’la kahraman olmanın hikayesini anlatıyor.

Hiroshi Sakurazaka’nın romanından uyarlanan filmde, insanlığın kaderi tek bir kişinin elinde; daha önce hiç savaş görmemiş halkla ilişkiler subayı Binbaşı Cage’de. Baş edilmesi imkansız uzaylı ırkıyla yapılan savaşta Cage’in içine hapsediği döngü dünyanın da kurtuluşu için tek umut haline geliyor. “Savaş, öl, yaşa, savaş, yine öl...” şeklindeki bu döngüyü Doug Liman, hem mizahi bir dille anlatmayı beceriyor hem de tekrarlar üzerine kurulu hikayeyi küçük dokunuşlarla izlenir kılmayı başarıyor. Her tekrarda tempo artıyor ve Cage duruma adapte olmaya, seyirci de öykünün zaten ‘karışık’ olmayan yapısını çözmeye çalışıyor.

İnsan ırkının geleceğinin, cephede savaşmaktan ve kahramanlık yapmaktan çok uzakta olan, hayatta kalmayı bile beceremeyen Cage’in elinde olması filmin ironisi ve bu ironi bildik ve klişe olmasının yanı sıra “Yarının Sınırında”da olduğu gibi doğru uygulandığında hikayeye alan açabilen bir anlatıma

dönüşebiliyor. Savaşı pazarlamayı iyi beceren ve medyayı yönlendirmekte çok başarılı olduğunu anladığımız Cage’in sahaya düştüğünde kaçmaya çalışan korkak bir adam olarak dımdızlak ortada kalması başlı başına bir ironiyken, böyle bir karakterin uzaylılarla korkusuzca çarpışan ‘cool’ adama evrildiği sahneler de filmin mizahi tonunu belirleyen bölümler oluyor. (Bu bölümler, aynı günü yaşayıp ölmekten yani kabustan kurtulamayan Cage’i zayıflıklarıyla ve beceriksizlikleriyle gördüğümüz sahnelerle dolu olduğundan filmin genel olarak kendini ciddiye almayan bir yapısı olduğunu söyleyebiliriz.)

Filmin büyük kısmına sinen mizahi tona eşlik eden ikinci bir unsur ise Cage ile Rita arasındaki ilişki. Cage’i anlayan, yaşadığı durumu bilen ve her defasında onunla maceraya çıkan kişi olarak Rita başta yol göstericiyken zaman ilerledikçe Cage için o döngünün tek anlamı, duygusal olarak tek bağı haline geliyor. Ancak, teknik olarak zaman sadece Cage için geçtiğinden Rita ona karşılık veremiyor. Cage, her gün Rita’ya daha fazla bağlanırken Rita her defasında yeni bir Cage ile tanışıyor. Bu çatışma eğlenceli olduğu kadar kahramanın yalnızlığını pekiştirmek açısından da işlevsel bir hale geliyor.

Ancak, aynı günü defalarca yaşayan ve bunu ölerек gerçekleştirilen bir karakterin/kahramanın dönüşümüyle çok fazla ilgilenmiyor “Yarının Sınırında”. Seyirci olarak hem fiziksel hem de duygusal olan o dönüşümü ister istemez görüyoruz ama yönetmen büyük hikayenin peşinden gitmeyi tercih ettiği için film ‘kahraman acaba dünyayı kurtarabilecek mi?’ sorusunun ötesine geçemiyor. Halbuki aynı günü her defasında küçük detaylarla değiştiren ve bunu yaparken farklı yollara çıkan karakterin salt kendisi bile böyle bir hikaye için fazlasıyla zengin bir malzeme sunuyor! (Burada büyük yapım ve gişe denkleminin devreye girdiği aklımızda fakat Doug Liman’ın -ilkini yönettiği- Bourne serisinde bu denklemi lehine çevirmeyi becerdiğini görmüştük.)

DOUG LIMAN’IN YÖNETTİĞİ “YARININ SINIRINDA”, YAKIN DÖNEMDE İZLEDİĞİMİZ “YAŞAM ŞİFRESİ” GİBİ MESELEYİ DÜNYAYI/ÜLKEYİ/ŞEHİRİ KURTARMAK ÜZERİNDEN İŞLİYOR.

**BU FİLMLE KESİNLEŞTİ
Kİ, TOM CRUISE,
BİLİMKURGU ÖZELİNDE
HEP İYİ HİKAYELER
SEÇİYOR, İYİ OYNUYOR
VE KARAKTERLERİNE
YAKIŞIYOR. FİLMİ BİR
ÜST SEVİYEYE
YÜKSELTİYOR.**

Bir distopya olarak kağıt üzerinde dört başı mamur bir hikayeye sahip “Yarının Sınırında”. Üstelik döngüyü yaratan nedeni karmaşık şekilde sunmuyor, katmanlı yapıyı seyirci için basitleştiriyor. ‘Kurtarıcı’ formülünü iyi kuruyor ve uyguluyor. Diyaloglar fazlasıyla temiz. (Hatta Christopher McQuarrie’nin “Olağan Şüpheliler/ The Usual Suspects” sonrasındaki en iyi diyaloglara sahip filmi diyebiliriz) Ancak, filmin basitleştirdiği yapı metni zayıflatıyor maalesef. Ana karakter ‘dünyanın sonu’ macerası altında ezildiğinden her defasında ölüp yeniden hayata dönmesine rağmen basit bir aksiyon filmindeymiş gibi koşturmaktan ibaret kalıyor. Sadece aksiyona yaslanan son bölüm ve özellikle kötü kotarılmış final böylesine bir hikayeyi kaçırılmış bir fırsata dönüştürüyor.

Son cümleyi de Tom Cruise için kurmanın zamanı geldi. “Azınlık Raporu” (Minority Report), -fiyasko çıkmasına rağmen- “Dünyalar Savaşı” (War Of The Worlds), “Oblivion” ve son olarak “Yarının Sınırında” ile kesinleşti ki, Cruise, bilimkurgu özelinde hep iyi hikayeler seçiyor, iyi oynuyor ve karakterlerine yakışıyor. Özellikle kandırılan, durumunu anlamlandıramayan ve bu durumdan kurtulduğunda seyirciyi inandırabilen karakterler söz konusu olduğunda filmi bir üst seviyeye yükselttiği bariz bir şekilde görülüyor. Tabii, bir de herkesin bildiği üzere yaşlanmıyor!

Hikayenin ABD toprakları dışında geçiyor olması.

Makineleri izlemek gerçekten çok yoruyor!

25. ANKARA ULUSLARARASI FİLM FESTİVALİ

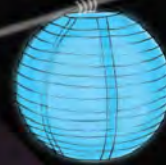
25th ANKARA INTERNATIONAL FILM FESTIVAL

05-15 HAZİRAN 2014

DÜNYA
KİTLE
İLETİŞİMİ
ARAŞTIRMA
VAKFI

ANKARA
ULUSLARARASI
FİLM
FESTİVALİ

Ana Sponsor
HALKBANK
Üreten Türkiye'nin Bankası

Festival Bölümleri

- Ulusal Uzun, Kısa ve Belgesel Film Yarışmaları
- I.Dünya Savaşının 100. Yılı
- Türkiye Sineması'nın 100. Yılı
- Sinemanın Yeni Yıldızı / Romanya Sineması
- Orson Welles'in İzinde / ABD Bağımsız Sineması
- Avustralya / Genç Sinema
- Polonyadan Kısa ve Canlandırmalar
- Uluslararası Yönetmenlerle Atölye Çalışmaları
- Çocukların Festivali
- Dünya ve Türkiye Sineması'ndan en yeni filmler
- Türkiye'de Video Sanatı'nın 40 Yılından 40 Video
- 2014 Cannes Film Festivali'nden Sürpriz Film

Gösterim Yerleri

Goethe Institut Ankara
0 312 419 52 83
Büyülü Fener Kızılay
0 312 425 01 00

/ankarainternationalfilmfestival
/AnkaraUFF
www.filmfestankara.org.tr

TED'den biletler askıda
Paraf kredi kartı ile
bir bilet alana bir bilet hediye!

Bu etkinlik 5224 sayılı yasa gereğince Sanatsal Etkinlikler Komisyonu'ndan alınan onayla düzenlenmiştir.

T.C. BAŞBAKANLIK
TANITMA FONU

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

YÜKSEK RİSK

ORİJİNAL ADI Starred Up

YÖNETMEN David Mackenzie

OYUNCULAR Jack O'Connell,

Rupert Friend, Ben Mendelsohn,

David Ajala, Sam Spruell,

David Avery

YAPIM 2013 İngiltere

SÜRE 106 dk.

DAĞITIM M3 (Bir Film)

P SİKOTERAPİ GÖRENLER BİLİR: TERAPİNİN ULAŞAMAYACAĞI KİMSE YOKTUR. YETER Kİ TERAPİ GÖRMEK İSTEYEN KALBİNİ ve aklını dürüstçe ve cesurca açsın. O zaman nevrozların keşfi, komplekslerin ağır yükünden kurtulmak ve insanlarla ilişkisinin düzelmesi için 'adım' atılmış olur. Uzun ve yorucu bir süreçtir terapi, ama bittiğinde yepyeni bir insan doğar. Üstelik terapinin etkisi zincirleme reaksiyon doğurur. Terapiden geçmiş birey, gördüğü terapinin olumlu etkilerini etrafa adeta tohum serper gibi saçar. Bu büyüleyici süreç tabii her zaman mükemmel bir şekilde işlemeyebilir. Birçok sebepten ötürü terapi yarım kalır. Terapistle kan uyuşmazlığı, maddi yük (çoğu kez en önemli bahane budur), umutsuzluğun baskın çıkması pek çok terapiyi tamamlamayı engeller.

"Yüksek Risk"te de yarım kalan bir terapi var. Çok riskli bir terapi bu. Öncelikle terapist açısından riskli çünkü ulaşmaya çalıştığı kişiler sık sık öfkelerine yenik düşen, türlü çeşitli suçlarla hapisanede uzun süre kalmak zorunda kalan suçlular. Suçlular için de zor çünkü hayatları ne kadar iyileşebilir ki? Senaryoyu yazan Jonathan Asser bir müddet gönüllü olarak hapisanede terapi yapmış. Anılarına dayanan senaryo, 19 yaşında ıslahevinden hapisaneye terfi (!) eden Eric Love'ın öyküsünü anlatıyor. Bunu yaparken Eric ile ilgili, onu bu denli şiddete sürükleyen ve toplum dışına iten nedenleri filme adeta serpiştiriyor. 10 yaşındayken bir pedofiliyi öldürdüğünü laf arasında duyuyoruz mesela.

Eric hapisaneye geldiğinde tabii ki çok öfkeli, sonuçta en güzel yılları dört duvar arasında geçecek. Fakat içindeki öfkeyi engellemeyi düşünemiyor bile. Onu izlerken, gencecik bir insanı bu duruma neyin nasıl getirdiğini sürekli sorgulamak zorunda kalıyorsunuz. Bu sorunun cevabını ise babasını

görünce bir nebze verebiliyorsunuz. Eric, filmin finalinde de anlaşılacağı üzere babasıyla aynı yerde 'yatma'nın hem olumlu hem olumsuz etkilerini yaşayacak film boyunca. Özellikle "Hayvan Krallığı"nda (Animal Kingdom) canlandırdığı Pope rolüyle arıza kötü adam rollerine pek yakışan Ben Mendelsohn, Eric'in babası Neville rolünde de kendini tekrarlamadan bambaşka bir karakter yaratmayı başarıyor.

"Yüksek Risk" de iz bırakacak hapisane filmlerinden. Bir hayli sert ve vurucu. Yönetmen David Mackenzie, seyirciye hapisanenin daraltıcı, çaresizlik hissettiren ve adeta mahkumlarla aynı havayı solutan atmosferini kurmayı başarmış. Bir yandan Eric ve Neville, Love'ın (soyadı gerçek bir ironi şaheseri!) birbirleriyle, kendileriyle ve diğer mahkumlarla olan yıpratıcı ilişkilerini verirken, bir yandan da

"YÜKSEK RİSK"
İZ BIRAKACAK
HAPİSHANE
FİLMLERİNDEN. BİR
HAYLI SERT VE
VURUCU. YÖNETMEN
DAVID MACKENZIE,
DARALTICI BİR
ATMOSFER KURUYOR.

terapist Oliver (Rupert Friend) ile başgardiyan Hayes (Sam Spruell) arasındaki çatışmayla aslında tüm olayın ideolojik boyutunu da perdeye taşımış oluyor.

Hayes'in hapishanede mahkumlar arasındaki düzen ve 'adalet'i (!) sağlamakla mükellef bir tür 'ağa' ile birlikte hareket etmesi, işbirliği yapması ve kolayca adam harcamaları; hapishanelerdeki yozlaşmaya dikkat çekiyor. Hayes'in bir noktada Oliver'a Eric'in toplum için bir tehlike olduğunu ve içeride tutulması gerektiğini söylediği sahne ise filmin en fazla 'konuştuğu' sahnelerden biri: Oliver aniden Hayes'in boğazına yapışınca, aslında, herkesin zorlandıkları bir noktada 'toplum için tehlike arz edebileceği'ni gösteriyor...

Terapi grubunda hızla inip çıkan tansiyonu Oliver gayet iyi yönetiyor. Oradakilerin suçla

dolu geçmişlerine rağmen değer sistemlerini onardığını, hapishane yaşantılarını biraz daha katlanabilir kıldığını görüyoruz. Eric'in birkaç terapi seansı sonrasında geldiği noktaysa şüphesiz filmin tek aydınlık ve umut veren bölümü. Her ne kadar yaşamına dair en berbat olayları şöyle bir öğrenmiş olsak da Eric'in tünelin ucundaki ışığı gördüğünü hissedebiliyoruz.

Tabii Hayes gibilerinin temsil ettiği iktidar, onun toplum içine çıkacak kadar değiştiğine hüküm verene kadar, önüne engel yığmaya devam etmezse bunu başarabilir!

Başgardiyan Hayes çok karikatürize bir kötü adam olarak çizilmiş.

Eric Love rolündeki genç oyuncu Jack O'Connell çok başarılı.

**"HAYVAN
KRALLIĞI"NDAKİ POPE
ROLÜYLE ARIZA KÖTÜ
ADAM ROLLERİNE PEK
YAKIŞAN BEN
MENDELSONN,
ERIC'İN BABASI
OLARAK BAMBAŞKA
KARAKTER YARATIYOR.**

SUÇ ŞEHİRİ

ORJİNAL ADI Zulu

YÖNETMEN Jérôme Salle

UYUNCULAR Orlando Bloom,
Forest Whitaker, Patrick Lyster,
Conrad Kemp, Tanya van Graan,
Tinarie van Wyk Loots

YAPIM 2013 Fransa-Güney Afrika

SÜRE 110 dk.

DAĞITIM M3 (Calinos)

SAĞLAM POLİTİK ARKA
PLANA RAĞMEN
HİKAYENİN HER
ADIMININ
ÖNGÖRÜLEBİLİR
OLMASI, “SUÇ
ŞEHİRİ”Nİ YENİ BİR ŞEY
SUNMAYAN BİR YAPIM
HALİNE GETİRİYOR.

JÉRÔME SALLE, YÖNETMENLİK KARIYERİNE 2005 YAPIMI AKSİYON/GERİLİM “ANTHONY ZIMMER” İLE BAŞLAMIŞTI. “Tulist” (The Tourist) adıyla Johnny Depp ve Angelina Jolie’li bir Hollywood uyarlaması da yapılan bu ilk filmin ardından, aksiyonu bol grafik roman uyarlaması Largo Winch’in iki filmine imza attı. Kısa filmografisine bakılırsa gerilim ve aksiyon türlerinden vazgeçemediğini söyleyebileceğimiz yönetmen, dördüncü uzun metrajında da benzer sulara geziniyor. Ancak hemen belirtelim: “Suç Şehri” politik arka planıyla da öne çıkan bir film ve bu anlamda öncekilere göre çok daha katmanlı bir yapıya sahip.

Cape Town emniyetinin cinayet masasında görevli Ali Sokhela’nın daha küçük bir çocukken polis şiddetine maruz kaldığı bir ‘flashback’le açılan film, böylece daha en başından öykünün bugünüyle geçmişinin birbirinden bağımsız olmadığının altını çiziyor. Sokhela’yla hem ortağı hem de en yakın dostu olan Brian Epkeen, yanlarına masa başında çalışmaya almış Dan Fletcher’ı da alarak vahşi bir cinayeti soruşturmakla görevlendiriliyorlar. Ancak araştırmaları doğrultusuna yakaladıkları ipuçları meselenin basit bir cinayete sınırlı kalmayacağını, organize bir suç örgütüyle karşı karşıya olduklarını ve soruşturma sırasında ortaya çıkacak gerçeklerin kimi ‘saygın’ şahsiyetleri rahatsız edeceğini hemen belli ediyor.

“Suç Şehri”nin temel handikapı, olay örgüsünden sürpriz gelişmelere, polisiye türünün konvansiyonlarını son derece alışıldık bir biçimde uygulaması. En önemlisi de, filmi sürükleyen iki ana karakter, beyazperdede daha önce sayısız örneğini gördüğümüz bir ikili: Orlando Bloom’un canlandığı Brian Epkeen, eşinden ayrılmış, tek çocuğu olan David’e karşı ilgisiz, sürekli içki içen, her geceyi başka bir

kadınla geçiren, tam anlamıyla ‘dağıtmış’ bir adam.

Üstüne üstlük, ölmüş babasıyla da çözemediği bir sorunu var –öyle ki, ölümünün üzerinden geçen zamana karşın halen babasının mezar taşını yaptırmamış. Oscarlı Forest Whitaker’ın hayat verdiği Ali Sokhela ise tam tersine ağırbaşlı, disiplinli bir polis; ama elbette onun da derinlerde yatan bir travması var. Film boyunca araştırdıkları vaka –yine son derece basmakalıp bir biçimde– her ikisinin de kendi travmalarıyla yüzleşmelerine, geçmişleriyle hesaplaşmalarına vesile oluyor. Ki biri siyah biri beyaz olan iki adamın kendileriyle giriştikleri bu hesaplaşma da Güney Afrika’nın apartheid geçmişiyle hesaplaşmasının, geçmişteki suçları affetmeyi öğrenmesinin bir alegorisi olarak okunabilir.

Ülkemizde tanınmamakla birlikte Fransa'da kayda değer bir popüleriteye sahip polisiye yazarı Caryl Férey'in romanından uyarlanan "Suç Şehri", yüzeydeki suç öyküsünün altında Güney Afrika Cumhuriyeti'nin dünü ve bugününe dair pek çok meseleyi girift bir yapı içinde ele alıyor.

Bu kapsamlı portrede apartheid rejiminin insanlık dışı uygulamaları, ırkçılığın resmi olarak ortadan kalkmış olsa da gündelik hayatta halen süregiden etkileri, apartheid döneminin suçlarının gün yüzüne çıkarıldığı ve beyazlarla siyahlar arasındaki ihtilafları çözdüğü varsayılan Hakikat ve Uzlaşma Komisyonları'nın gerçekte ne kadar işlevsel olduğu, siyasal iktidarla ve kapitalizmle el ele giden ilaç endüstrisinin kan donduran icraatları gibi pek çok konu iç içe geçerek filmin anlatısını kuruyor. Filmin

apartheid rejimiyle hesaplaşma konusundaki sözünü ise, bir sahnede Ali Sokhela'nın dile getirdiği –ve kendi travmasına da ışık tutan– Mandela alıntısı ortaya koyuyor: "Düşmanınızla barış yapmak istiyorsanız, onunla işbirliği yaparsınız. Böylece düşmanınız, ortağınız haline gelecektir."

Sağlam politik arka plana rağmen hikayenin her adımının öngörülebilir olması, "Suç Şehri"ni bir yere kadar keyifle izlense de neticede yeni bir şey sunmayan bir yapıma haline getiriyor. Yine de polisiye severlerin filmde keyif alacaklarını söyleyebiliriz.

Çöldeki takip sahnesi gibi kimi sahneler, görsel anlamda oldukça etkileyici.

Alexandre Desplat'nın imzasını taşıyan müzikler, kimi yerlerde filmdeki duyguların altını fazlaca çiziyor.

**FİLM YÜZEYDEKİ SUÇ
ÖYKÜSÜNÜN
ALTINDA GÜNEY
AFRİKA
CUMHURİYETİ'NİN
DÜNÜ VE BUGÜNÜNE
DAİR PEK ÇOK
MESELEYİ GİRİFT
BİÇİMDE ELE ALIYOR.**

KARDEŞİM İÇİN

ORİJİNAL ADI Out Of The Furnace

YÖNETMEN Scott Cooper

OYUNCULAR Christian Bale,

Casey Affleck, Zoë Saldana,

Woody Harrelson,

Forest Whitaker, Willem Dafoe,

Sam Shepard

YAPIM 2013 ABD-İngiltere

SÜRE 116 dk.

DAĞITIM Pinema

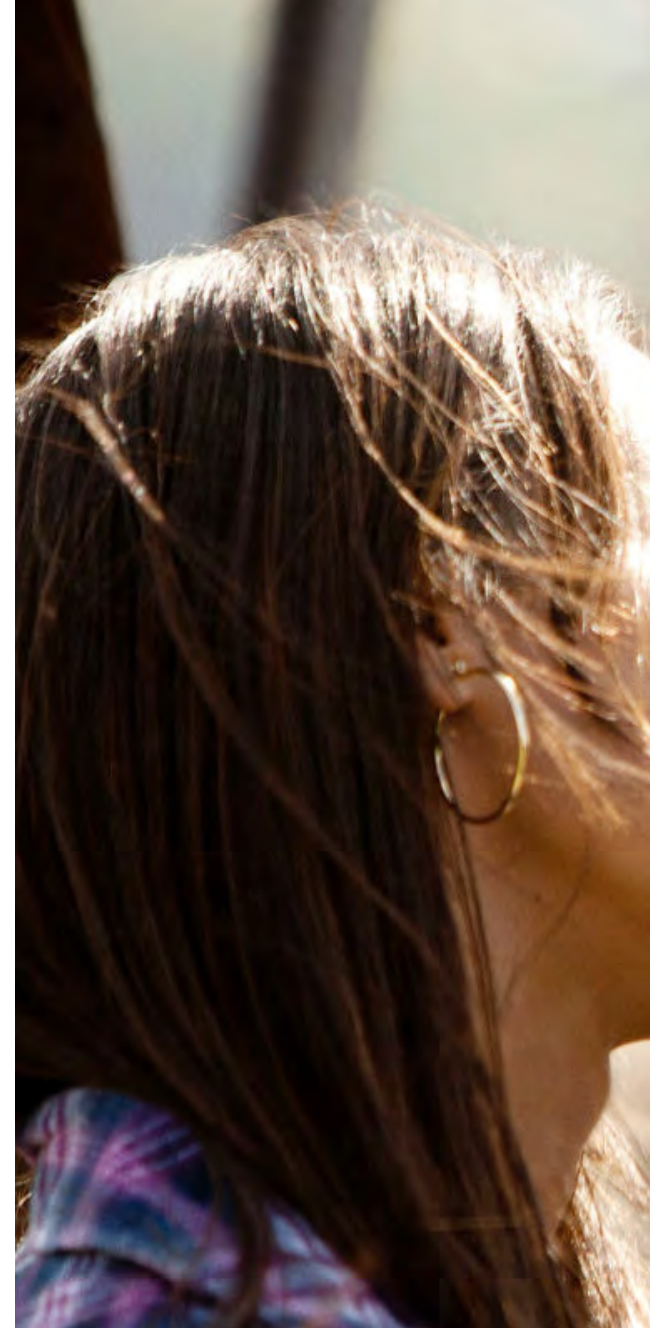
DETAYLARA VERDİĞİ
ÖNEMLE 'HIZ TUTKUNU'
SEYİRCİ İÇİN PEK
KOLAY LOKMA
OLMAYAN "KARDEŞİM
İÇİN", SAKİN AMA
DERİN ANLATILARI
SEVEN İZLEYİCİYİ
MEMNUN EDEBİLİR.

NEFES KESEN BİR KADROYU BULUŞTURAN, BEKLENTİNİZİN NEV'İNE GÖRE NEFESİNİZİ TIKAYACAK VEYA OFLAYIP poflatabilecek bir film. Hikayenin özü gayet tanıdık; on yıllardır popüler sinemada sıkılmadan izlediğimiz meşhur intikam öykülerinden biri aslında. Spoiler vermek gibi olmasın, zaten Türkçe adından da anlaşılacağı üzere, kardeşi için mücadele eden bir adam var karşımızda. Bugünün en iyi aktörlerinden sayabileceğimiz Christian Bale'in canlandığı Russell Baze...

Anneleri yıllar önce ölen, yatalak babalarının ölümüyle pençelediği Baze kardeşlerden Russell, daha görmüş gibi duran, hayatından memnun olmasa da fabrikada rutin bir işte üç kuruş paraya çalışan bir adam. Epeydir beraber olduğu zenci güzeli Lena'yla (Zoë Saldana) bebek sahibi olma hayalleri kuruyor. Irak'ta savaşıp gelmiş ve doğal olarak ruhsal dengesini kaybetmiş, bunun karşılığında da ülkesinden hiçbir maddi-manevi karşılık görememiş kardeşi Rodney (Casey Affleck) ise, dövüşlere katılarak kısa yoldan para kazanmanın peşinde... Habire 'küçük mafya' John'a (Willem Dafoe) borçlanıyor, bu borçları 'çaktırmadan' ağabeyi kapatmaya çalışıyor ancak işler boyunu aşınca Rodney son bir büyük dövüşe katılıp, borçları sıfırlayıp, fabrikada çalışmayı tasarlıyor.

Derken Russell'ın araba kazası yapıp ölüme sebebiyet vermesi, onu bir süreliğine hapse yolluyor, bu esnada da kardeşi Rodney, belaya tamamen bulaşıyor. En sonunda da filmin başından beri gerçek bir 'pislik' olarak tanıdığımız uyuşturucu ve dövüş dünyasının 'baba'larından Harlan (Woody Harrelson) tarafından öldürülüyor. Tahmin edeceğiniz gibi, Russell da kardeşinin intikamının peşine düşüyor.

Olabilirdi ki kısa tutmaya çalıştığımız ama uzadıkça uzayan bu özeten de anlaşılacağı

üzere, çok katmanlı, detaylı, girintili çıkıntılı bir dram "Kardeşim İçin". Velhasıl, daha önce izlediğimiz hızlı-hareketli 'intikam' öykülerinden biri değil. İlk filmi "Çılgın Kalp"le (Crazy Heart, 2009) taşradan bir country müzisyeninin hikayesine odaklanan yönetmen Scott Cooper, yine taşrada kalarak buraların da 'kötülük' anlamında büyük şehirleri aratmayan bir yapısı olduğunu vurguluyor. Büyük şehirlerin cangılında hep imrenilerek bakılan küçük yerleşim yerlerindeki hayatların sıkıcı, bunaltıcı, kimi zaman diş diş, göze göz kanunlara bağlı yapısını didikliyor.

Filmin Bale'den sonraki ikinci büyük kozu şüphesiz Casey Affleck. Ağabeyi Ben Affleck'ten çok daha iyi bir oyuncu olduğunu gözüktüğü her filmde altını çizip gösteren Casey, duruşuyla, bakışıyla, kısacası vücudunun her zerresiyle

bakmalara doyulmayan bir performans daha sergiliyor. Christian Bale'le birlikte el ele verip, aslında çok rahat 'tek kişilik intikam aksiyonu' sularına kayabilecek bir öyküyü, durup düşündüren, ağır ağır ama içimize işleye işleye ilerleyen bir drama çeviriyorlar. Belki de her daim en çok "Kızımı Kurtarın"la (Gone Baby Gone, 2007) anacağımız Affleck, her seferinde kendini aşmaya yönelik hamleler yaptığını, rafine oyunculuğuyla ispatlıyor.

Yapımcıları arasında Leonardo DiCaprio ve Ridley Scott'ın da bulunduğu "Kardeşim İçin", küçük ölçekli yaşamlara eğilirken, bu insanların aslında 'büyük politikalar'dan nasıl etkilendiklerini söylüyor. Irak Savaşı'nın birey üzerinde açtığı yaralar, bir fabrikada ömür boyu köle gibi çalışarak geçen sıradan hayatlar, daha fazla para kazanmak için bulaşılan illegal yollar

gibi...

Bale'in hapse girdiği süreçte Saldana'nın polis memuru John'la (Forest Whitaker) birlikte olması ve bebek beklemeleri, filmin en dramatik ayağını oluşturuyor. Russell'ın hapisten çıktıktan sonra sevdiği kadına bir daha dokunamaması, onu belki de ömür boyu unutamayacak oluşu, boğazı düğümlemeye yetiyor.

Detaylara verdiği önemle 'hız tutkunu' seyirci için pek kolay lokma olmayan film, sakin ama derin anlatıları seven kitleyi ziyadesiyle memnun etmeye aday.

Zoë Saldana ile Christian Bale'in son kez konuşup, bir daha bir araya gelemeyeceklerini anladıkları sahne...

Şiddet ögesi az kullanmış olsa da, kimi anlarda tahammül sınırlarını zorlayabilir.

**CASEY AFFLECK VE
CHRISTIAN BALE EL
ELE VERİP, ASLINDA
ÇOK RAHAT 'TEK
KİŞİLİK İNTİKAM
AKSİYONU' SULARINA
KAYABİLECEK
ÖYKÜYÜ, AĞIR DRAMA
DÖNÜŞTÜRÜYOR.**

YENİ BAŞLAYANLAR İÇİN VAHŞİ BATI

ORJİNAL ADI A Million Ways
To Die In The West

YÖNETMEN Seth MacFarlane

OYUNCULAR Seth MacFarlane,
Charlize Theron,
Amanda Seyfried,
Neil Patrick Harris,
Giovanni Ribisi,
Sarah Silverman, Liam Neeson,
Wes Studi

YAPIM 2014 ABD

SÜRE 116 dk.

DAĞITIM UIP

SETH MACFARLANE
YENİ BİR MÜCADELE
ALANINA DALDIĞI
“YENİ BAŞLAYANLAR
İÇİN VAHŞİ BATI”DA
STANDARTLARINI
KORUYUP ÜZERİNE
BİRKAÇ TUĞLA DAHA
KOYMA DERSİNDE.

SETH MACFARLANE'İN, 21. YÜZYILIN POPÜLER KÜLTÜR ELEMANLARINI EN İYİ ÖZÜMSEMİŞ 'YARATICI YAZARLAR'DAN biri olduğunu kabul etmek gerek. Özellikle televizyon için yarattığı ve halen yayında olan iki animasyon seri “Family Guy” ve “American Dad!”le bu yanını alkışlatan MacFarlane, seslendirme işinde de ‘üstat’ mertebesine ulaşmış bir isim. Devletin ve toplumun bütün kademeleriyle ‘dalga geçen’, zaman zaman grotesk bir yapıyla da eşleşen metinleri, onu 21. yüzyılın Monty Python’ı yapıyor bir bakıma. Evet, İngiliz komedi geleneğine yakın durmuyor ama zengin popüler kültür göndermeleri ve ‘cesur’ hamleleriyle Monty Python’ın izlerini takip ediyor.

MacFarlane, sinema için hayata geçirdiği ilk projesi “Ayı Teddy” (Ted) ile televizyon işlerinin lezzetli bir yansımasını izletmişti bize iki yıl önce. Kendisine gene bir seslendirme ekstrası yazan sanatçı, ‘yetişkin komedileri’ne kendince bir yorum getirmiş ve eğlenceyi üst sınırlara çekmeyi başarmıştı. Şimdiyse onu yeni bir mücadele alanında görüyoruz.

“Yeni Başlayanlar İçin Vahşi Batı”da (A Million Ways To Die In The West) standartlarını koruyup üzerine birkaç tuğla daha koyma derdinde görünüyor komedyen Seth MacFarlane. Bu tuğlalardan biri de kendisini ‘oyuncu’ olarak denemek, ki bu konuda yazmak ve seslendirmek kadar başarılı olduğunu söylemek zor.

Vahşi Batı’nın bütün unsurlarını eksiksiz biçimde bir araya getiren MacFarlane, klasik bir western atmosferinin içine yerleştirdiği ‘bugüne dair’ göndermelerle hedefe ulaşmayı düşünüyor yeni filminde. Kendisinin canlandırdığı ‘aşık çiftçi’, kasabanın zenginine kaptırdığı sevgilisi, azılı bir kanun kaçağı ve onun alımlı karısından oluşan karakterler mozaiki içinde gezinirken, tipik Seth MacFarlane zıvırlıkları da eksik

olmuyor haliyle. ‘Sınırlarından arındırılmış’ bir mizah anlayışı olduğu için gidebileceği noktayı da kestiremiyorsunuz. Kendinizi kaptırıp “Ne olursa olsun artık!” diyor ve kabalığın da geçer akçe olduğu hiciv geleneği içinde turlamaya başlıyorsunuz.

Ancak, Seth MacFarlane’in “Ayı Teddy”nin ayarına ulaşamadığını da söylemek lazım. Filmin iki saatlik süresi boyunca anlık patlamalar yaşarken, süreklilik içeren bir mizah tonu yakalayabildiğini iddia etmek zor.

Western temalarını absürt güldürünün malzemesi yapan Mel Brooks filmi “Gümüş Eyerler” (Blazing Saddles) de geldi aklımıza “Yeni Başlayanlar İçin Vahşi Batı”yı izlerken, her ne kadar absürt güldürü kuralları işlemiyor olsa da burada. Mizahın her türlüşüne uygun bir coğrafya ve hikaye rotasına sahip olan western,

Seth MacFarlane'in de elini rahatlatıyor zaman zaman. Aralara serpiştireceği şakalar için uygun zemin her daim mevcut bu türde. Adamımız, filmin orijinal adındaki 'ölmek için milyon yol'dan bir kısmını görüntülü olarak, bir kısmınıysa makineli tüfek tadındaki diliyle yansıtıyor beyazperdeye. Hikayenin nihayete erişini de bu yollardan biriyle gerçekleştiriyor.

Kader arkadaşları Alec Sulkin ve Wellesley Wild'la birlikte kaleme aldığı senaryonun daha çok 'ters köşe' etkisi yaratacak diyaloglarına kafa yoran Seth MacFarlane, kurduğu genel çatıyı ise standart bir hikayelemeye aktarıyor bize. Bir cümle içine rahatça sıkıştırılabilecek bu çatı, iki saatlik bir filmin taşıyıcı unsuru da olamıyor haliyle.

Seth MacFarlane'in yazıp yönettiği ama oynamadığı her şeyin 'sevilesi' özellikleri öne

çıkarken, "Yeni Başlayanlar İçin Vahşi Batı'da bunun sınırlı kapasitede iş yaptığını söyleyebiliriz. "Ayi Teddy"nin devamında yazıp yöneteceği ve seslendireceği göz önüne alınırsa, buradakinden çok daha lezzetli bir toplamla karşılaşacağımızı öngörebiliriz. Ama onun yalnızca "Family Guy", "American Dad!" ve "Ayi Teddy" ile anılmakla yetinmeyeceği de aşikar.

40 yaşındaki Seth MacFarlane'i önümüzdeki yıllarda farklı hikayelere yöneldiği projelerde görmeyi umuyor, kendi standardını yaratmış bir 'kalem' olarak yeni patikalara dalmasını bekliyoruz.

Ünlü isimlerin minik rollerle karşımıza geldiği filmde asıl damgayı Mila Kunis vuruyor!

Filmin uzunluğu, her an dinamik kalması gereken hikayeyi epeyce hantallaştırıyor.

**MİZAHIN HER
TÜRLÜSÜNE UYGUN
BİR COĞRAFYA VE
HİKAYE ROTASINA
SAHİP OLAN
WESTERN, SETH
MACFARLANE'İN DE
ELİNİ RAHATLATIYOR
ZAMAN ZAMAN.**

PARİS'TE BİR HAFTA SONU

ORJİNAL ADI Le Week-End

YÖNETMEN Roger Michell

OYUNCULAR Jim Broadbent,

Lindsay Duncan, Jeff Goldblum,

Olly Alexander, Judith Davis

YAPIM 2013 İngiltere-Fransa

SÜRE 93 dk.

DAĞITIM M3 (Bir Film)

**“PARİS’TE BİR HAFTA
SONU” TIPKI ÖNCEKİ
MICHELL-KUREISHİ
ORTAKLIKLARI GİBİ
BÜYÜK BİR HAYAL
KIRIKLIĞINA VESİLE
OLMASA DA, TAM BİR
TATMİN HİSSİ DE
YARATMIYOR.**

İNGİLİZ YÖNETMEN ROGER MICHELL İLE YAZAR HANIF KUREISHİ ARASINDAKİ, ORTA YAŞ VE ÜZERİ KARAKTERLERİN DUYGUSAL-cinsel yaşamını didiklemeğe ant içmiş görünen iş birliğine “Anne” (The Mother, 2003) ve “Venüs”ün (Venus, 2005) ardından bir halka daha ekleniyor. 30. evlilik yıldönümlerini kutlamak için Paris’e giden Nick ve Meg’in ilişkilerini sorguya açmalarını konu edinen “Paris’te Bir Hafta Sonu” tıpkı önceki Michell-Kureishi ortaklıkları gibi büyük bir hayal kırıklığına vesile olmasa da, tam bir tatmin hissi de yaratmıyor aynı zamanda.

Filmin ilk yarım saatlik bölümü çiftin ilişkilerindeki doğallığın yakalanabilmiş olması bakımından son derece kayda değer. Kimi zaman bir Woody Allen tadı da yakalayabildiğiniz bu ilk bölüm uzun süreli bir ilişkideki alışkanlıkları, bıkmışlıkları, ezberleri, huysuzlukları, tahammülsüzlükleri yahut sabrı hem erkeğin hem de kadının antipatik yönlerini dışlamadan zekice yediriyor öyküsüne.

Kolaylıkla özdeşlik kurulabilecek karakterler sunulmasa da, ilişkinin dinamiklerindeki aşinalık ve gerek senaryodaki gerekse anlatım dilindeki samimiyet sadelikle birleşince seyirciyi yakalama vazifesi fazlasıyla yerine getirilmiş oluyor.

İlk yarım saatinde özellikle Kureishi’nin kadın-erkek ilişkilerine ölçülü, realist ve açık sözlü bir yaklaşım getirmesi hikayeye sağlam bir temel hazırlarken, sonradan hasil olmaya başlayan çatlakların da önemli ölçüde kapanmasını sağlıyor.

Lakin filmin bilhassa orta bölümünde kendini yoğun biçimde hissettiren mevzu bahis aksaklıkların da hakeza senaryo, dolayısıyla Kureishi kaynaklı oluşu ise gözden kaçacak gibi değil. Kureishi’nin senaryosu filmin derli toplu bir eşkale sahip olmasının öncelikli müsebbibi iken, daha en baştan ayağa sıkılan kurşun da yine

aynı silahtan çıkıyor.

Michell ile Kureishi’nin elinde kısa metraja daha uygun bir malzeme var esasında. Zira evliliğin rutin iniş çıkışlarından doğan küçük ayrıntıların sürüklediği ilk bölüm ancak bir kısa metrajı hakkıyla doldurabilecek materyal sunuyor.

Hal böyle olunca Kureishi senaryoyu 90 dakika sınırına çekebilmek için çiftin evliliğindeki pürüzleri, bir anda büyüyen çatışmaları devreye sokmuş görünüyor. Nitekim hikaye gelişimi açısından Meg ile Nick’in yaşadığı sorunlar genel itibarıyla cebri bir sürecin ardından meydana çıkmış intibai uyandırıyor. Kaldı ki, çiftin ayrılığın eşliğine gelişlerindeki ivediliği anlamlandırmak kolay olmadığı gibi, problemin çözümü de yangından mal kaçırıcısına tahakkuk ediyor.

Buraya kadar film ufak tefek çamur birikintilerine bata çıka ilerlese de, her şeye rağmen yolunu doğrultmayı beceriyor. Kureishi'nin senaryosunda asıl hasara yol açan hamle ise Meg ve Nick'in apansız açmazlara sürüklenen ilişkisini, aşk ve evlilik mefhumlarının entelektüel bir çözümlemesi üzerinden tanımlama çabasına girişmesi oluyor. Çiftin ilişkisinde o ana kadar yakalanmış olan doğallığı önemli ölçüde zedeleyen bu tavır, filmin kadın-erkek meselesine bakışındaki içtenliği de alıp götürüyor.

Aşkı, evliliği ve bunlarla birlikte paket halinde gelen ebedi sorunsal felsefi bir zemine oturtma çabasıyla bir gevezelik halidir alıp başını gidiyor.

Filmin, doğallığını bir an bile yitirmeyen belki de yegane unsuru ise başrol oyuncularını Jim

Broadbent ile Lindsay Duncan'ın tutturdukları kimya oluyor. Broadbent'in bugüne dek herhangi bir rolde sırttığı zaten pek görülmuş şey değil de, üstüne Duncan'ın hiç aşağı kalmayan performansı da eklenince film ufak çaplı bir oyunculuk gösterisine dönüşüyor. Broadbent ile Duncan bir elin sırta dokunuşu, göz göze gelinen kısacık fakat bir o kadar manidar anlar ya da diyalog akışındaki kusursuz zamanlamalar gibi ilk bakışta pek mühim görünmeyen detaylarla Meg ve Nick'in sevgi-bağlılık-alışkanlık üçgeninde seyrane eden ilişkisini kurmacadan tamamen soyutluyor.

Finaldeki "Bande à Part" referansı.

Goldblum'un karakterinin sinir bozucu olması amaçlanırken kantarın topuzu kaçıyor.

**FILMIN, DOĞALLIĞINI
BİR AN BİLE
YİTİRMEYEN BELKİ
DE YEGANE UNSURU
BAŞROL OYUNCULARI
JIM BROADBENT İLE
LINDSAY DUNCAN'IN
TUTTURDUKLARI
KIMYA OLUYOR.**

OZ EFSANESİ

ORİJİNAL ADI Legends Of Oz:

Dorothy's Return

YÖNETMENLER Will Finn,

Dan St. Pierre

SESLENDİRENLER Lea Michele,

Dan Aykroyd, James Belushi

YAPIM 2013 ABD-Hindistan

SÜRE 92 dk.

DAĞITIM Pinema

"OZ EFSANESİ", BÜYÜK-BÜYÜKBABASININ ESERİNİ TEMEL ALARAK ÇOCUKLAR İÇİN YAZAN ROGER S. BAUM'UN KİTABINDAN UYARLANMIŞ.

LYMAN FRANK BAUM'UN (1856-1919) 1900'DE YAYIMLANAN KİTABI, KANSAS'IN KIRSAL BÖLGESİNDE YAŞAYAN DOROTHY ile köpeği Toto'nun bir hortum marifetiyle içine düştükleri fantastik Oz Ülkesi'nde eve dönme yolculuğunu anlatır. Oz Büyücüsü'nü ararken korkak aslan, kalpsiz teneke adam ve beyinsiz saman korkulukla dost olan Dorothy, Batı'nın Kötü Cadısı'nı alt eder. Ana mesaj, yüreklilik, akıl ve inanç çevresinde birleşerek içine düşülen en umutsuz durumlardan bile çıkabilmenin mümkün olduğudur.

ABD şirketi Prana Stüdyosu'nun Hindistan, Mumbai'deki iştiraki olan animasyon stüdyosunun gerçekleştirdiği müzikal aile filmi "Oz Efsanesi", büyük-büyükbabasının eserini temel alarak çocuklar için yazan Roger S. Baum'um (1938-) kitabından uyarlanmış. Eve dönen ve büyük hortum sonrası uyanan Dorothy, Kötü Cadı'nın kardeşi Palyaço'nun diktatörlüğüne girmek üzere olan Oz'a yeniden çağırıyor. Bu kez de, gökkuşağı sarmalı içinde Oz'a düşen Dorothy, eski ve yeni edineceği

dostlarla, her yaştan seyirciyi büyüleyebilecek bir yol hikayesinin baş kahramanı oluyor. Ve Şeker Diyarından, Çin Porselenleri Ülkesi'ne, bilgisayar animasyonun artistik ve teknik olanaklarını oldukça üst düzeyde kullanan görsel kalitesinin yanı sıra, "Glee" dizisinden Lea Michele, opera kökenli Megan Hilty gibi şarkıcıların seslendirdiği yedi şarkıyla öykülemeye sağlanan katkı, "Oz Efsanesi"ni benzerlerinden ayırıyor.

Filmde altı ısrarla çizilen meselenin bizlere yakın geleceğine kuşku yok: Hem Oz'daki diktatör bozuntusuna, hem de hortum sonrası Kansas'ta harap olmuş evlere/arazilere el koymak isteyen üçkağıtçılara karşı, Dorothy'nin önderliğinde örgütlenen dostlar, tüm kötülük içeren hesapları alt üst ediyor ve bu fırsatçı tipleri haklıyorlar. Bu uyarlama, çocuklar açısından yararlı mı yararlı.

Film Türkçe seslendirmeli olsa da, şarkıları orijinal -altyazılı sunan ithalatçı şirket Pinema, mutlu etti.

İnsan karakterlerdeki yüzler (facial), filmin animasyon kalitesinin bir kademe aşağısında gibi.

AŞKTA YANLIŞ YOKTUR

ORJİNAL ADI The Right Kind Of Wrong

YÖNETMEN Jeremiah Chechik

OYUNCULAR Ryan Kwanten, Sara Canning, Ryan Mcpartlin, Kristen Hager

YAPIM 2013 Kanada

SÜRE 97 dk.

DAĞITIM Bir Film

“AŞKTA YANLIŞ YOKTUR”UN TİPİK BİR ROMANTİK KOMEDİDEN FARKI FİLMİN BAŞINDA ADAMIN KIZA, KIZIN DÜĞÜNÜNDE ÂŞIK OLMASI.

ROMANTİK-KOMEDİLER ÇOĞU ZAMAN BAŞI VE SONU BELLİ OLAN BİR MATEMATİK ÜZERİNE KURULMUŞ OLSA DA ZAMAN ZAMAN en azından girişi farklı bir noktadan hareketle yola çıkan bir örnek görmek ilginç olabiliyor. Artık bitmiş aşktan geriye kalan küllerin savrulduğu bir yemek masası üzerinde açılan “Aşkta Yanlış Yoktur”un tipik bir romantik komediden farkı ise filmin başında esas adamın esas kıza, kızın düğününde âşık olması.

Jeremiah Chechik’in yönettiği filmin çıkış cümlesi “Ne bayık adamsın”. Eski karısı, Leo’yu tam da böyle tanımlıyor. Onun hakkında yazdığı blog’unda birlikte olduğu zamanlardan kalma zaafıları, ince ayrıntılarını bir bir ortaya döküyor. Bu da yetmiyor, blog çok popüler olunca kitabı da basılıyor. Leo ise biten bir aşktan zaaflarının teşhir edilmesine kadar giden yolda önce bir eve kapanmayı tercih etse de daha sonra düğün gününde hiç tanımadığı bir kadına âşık olarak içinde bulunduğu çıkmazdan sıyrılmaya çalışıyor.

Film boyunca ufak ayrıntılarla hippie ruhlu Colette’in snob avukat kocası değil de Leo’yla

daha mutlu olabileceği sürekli hatırlatılıyor. Hâl böyle olunca baştan sona imkansız gibi görünen bir aşkın içinde seyirci de aslında Leo ile Colette’in birbirlerini tamamlayacağını biliyor. Bunu bilse de süregelen hikayenin lokomotif işlerin nasıl yürüyeceği; bu merak seyirciye bir akşamüstü dinginliği sağlarken, imkansızın nasıl gerçekleşebileceğini hatırlatıyor.

Daha çok yönettiği televizyon dizileriyle bildiğimiz Jeremiah Chechik’in zorlama bir senaryo ile zaman zaman olayları birbirine bağlama konusunda sıkıntısı varmış gibi görünse de bir noktada bağlamayı başarıyor. “Aşkta Yanlış Yoktur” insanın düğününde geline bile âşık olup bunun peşinden gidebileceğini göstermeye çalışan, pek de gerçekçi olmayan bir fikirden yola çıkmış vasat bir romantik komedi.

Oyuncuların samimi performansları filmin seyir gücünü artırıyor.

Yaslandığı bazı klişeler filmin kopuk kopuk durmasına neden oluyor.

TAMAYA: İFRİT

★
YÖNETMEN Serkant Yaşar Kutlubay
UYUNCULAR Serdal Yazıcı, La Milla,
Uğur Tekin, Aydan Çakır, Su Bilgiç
YAPIM 2012 Türkiye
SÜRE 73 dk.
DAĞITIM Özen Film (Kutlubay Film)

'GEZMEYE GİDEN GENÇLERE
MUSALLAT OLAN KÖTÜ GÜÇLER'
HİKAYESİNE SOYUNAN
"TAMAYA: İFRİT", YÖNETMENİ
ADINA UTANDIRAN BİR FİLM.

SİNEMAMIZIN 2000'Lİ YILLARDA KORKU TÜRÜNE EL ATMASIYLA
JANR HIÇ KİMSEDEN ÇEKMEDİĞİNİ BİZİM ELİMİZDEN ÇEKMEYE
başladı. Türü ayağa düşürdük! Korku korku
olalı böyle zulüm görmemişti. Şimdi de
Türk sinemasının "Korku janrının dip çıtası yalnız
benden sorulur" kükremesiyle caka satacağı yeni
bir örnekle karşı karşıyayız: "Tamaya: İfrit"...

Amerikan korku filmlerinin bile ağzında
sakıza dönmüş 'gezmeğe giden gençlere musallat
olan kötü güçler' hikayesine soyunan "Tamaya:
İfrit" ilk sahnesinden son sahnesine yönetmeni
adına utandıran bir film. Sadece yönetmeni adına
değil, bu sayfadaki 1750 vuruşluk yazıyı yazarken
bile utanmaktan başka bir şey gelmiyor insanın
elinden. Sinema adına bir tane bile öğrenin
altından kalkmayı beceremeyen, hasbelkader bile
olsa ilaç için bir tane doğru barındırmayan bir
film bu. Kurgudaki şaka gibi devamlılık
hatalarından yerlerde sürünen oyunculuk
performanslarına, dudak senkronunun yok
denecek kadar az olduğu dublaj rezilliklerinden
dört bir yanından iğrenç bir cinsiyetçilik akan

muhteviyatına kadar neresine elinizi atsanız
elinizde kalan bir film...

Bunu izledikten sonra Hasan Karacadağ'a
kızmak ile sempatiyle bakmak arasında gidip
geliyor insan. Sonuçta bu 'yerli işi korku filmi
furyası'nı başımıza saran onun yıllardır
sürdürdüğü ısrarlı çabalar oldu. Çektiklerinin
"Tamaya: İfrit" gibi bir filmde bir tık iyi olması
ise ne yazık ki onu sinemamızın korku
peygamberi yapmaya yetmiyor.

Gerçek şu ki, Türk işi korku sineması kısa
sürede 'üç beş genci ormanda bir araya getirelim,
voliyi vuralım' mantığıyla çekilen filmler
çöplüğüne dönmüş durumda. Sinema tarihinin en
afili janrı sayemizde şahdı şahbaz oldu.

Anlaşılan, biz daha kötüsünü yapana kadar en
kötüsü bu!

Film zaman zaman korkuturken güldürüyor.

Film zaman zaman güldürürken korkutmuyor.

KARDEŞİM İÇİN

SUÇ ŞEHİRİ

YARININ SINIRINDA

YENİ BAŞLAYANLAR İÇİN VAHŞİ BATI

	BİLGEHAN ARAS	OKAN ARPAÇ	TUNCA ARSLAN	BURAK GÖRAL	MURAT ÖZER	OLKAN ÖZYURT	BURÇİN S. YALÇIN
AŞKTA YANLIŞ YOKTUR							
KARDEŞİM İÇİN	★★★	★★★			★★★		
ÖZ EFSANESİ							
PARİS'TE BİR HAFTA SONU						★★★★	★★★★
SUÇ ŞEHİRİ				★★	★★		
TAMAYA: İFRİT					★		★
YARININ SINIRINDA		★★		★★	★★	★★	
YENİ BAŞLAYANLAR İÇİN VAHŞİ BATI	★★	★★★★		★★	★★		
YÜKSEK RİSK						★★	
ASABI ADAM				★★			
AZEM: ÇİN KARASI			★★		★		
BALIK İLE KRAKER'İN MACERALARI	★						
BAŞKANLARIN HİZMETKARI	★★★★	★★★★			★★★★	★★★★★	
ÇİN	★★						
DÜŞMAN		★★★★	★★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★★
GODZILLA	★★	★★★★		★★	★★		★★
KAN BAĞLARI	★★★★★	★★		★★★★	★★		★★★★
MALEFİZ	★★	★★★★★		★★★★	★★	★★	★★★★
SON ŞANS				★★★★	★★★★		
TELEKİNEZİ		★★					
TINKER BELL VE KORSAN PERİ		★★					
X-MEN: GEÇMİŞ GÜNLER GELECEK	★★★★★			★★★★★	★★★★	★★★★	
HAYATBOYU	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★	★★★★	
JFK SUİKASTİ				★★★★		★	
RIDDICK		★★		★★	★★		★

ÜÇ SİNEMA KİTABI DAHA...

Ünlü yönetmenlerin **sinemaya dair** söyledikleri, kulağa küpe olacak türden ‘dersleri’... Animasyon sinemasındaki **hayvan karakterlerin** dünyasında zevkli bir yolculuk... Ve Türk sinemasının değişik alanlarına mercek tutan **10 makale**... Başka Yerler Yayınları’ndan üç sinema kitabı...

BAŞKA YERLER YAYINCILIK, SİNEMA KİTAPLIĞIMIZA KATKILARINI YENİ ÜRÜNLERLE SÜRDÜRÜYOR. YAYINEVİNİN KISA SÜRE ÖNCE OKURLARLA BULUŞTURDUĞU “DÜNYA YÖNETMENLERİNDEN Sinema Dersleri” ile “Animasyon Sineması Ve Hayvan Karakterleri” adlı çalışmalar, sinema kültürünü zenginleştirmek isteyen herkesin elinde bulunması gereken türden. Bu ikisinden biraz daha eski tarihli, basımı Ensar Yılmaz’ın editörlüğünde Eylül 2012’de yapılmış olan “Türk Sinemasında Sosyal Meseleler” adlı çalışmayı da yeni edinmiş olduğumu belirtiyim.

Anlayacağınız bu haftaki “Trendeki Yabancı”da söz bu üç sinema kitabının.

“Dünya Sineması Kitaplığı” dizisinin altıncı kitabı olarak çıkan, Rıza Oylum’un hazırladığı “Dünya Yönetmenlerinden Sinema Dersleri”, dünya çapındaki 21 yönetmenin, film yapım süreçleri ve kendi sinema serüvenleriyle ilgili görüş ve anlayışlarını derliyor. Önsözde şu not düşülmüş: “Böylesi çalışmalarda genellikle Amerikalı ve Avrupalı yönetmenlere ağırlık verilir. Bizse bu çalışmamızda daha çok bir dünya yönetmenleri panoraması çıkarmaya çalıştık.”

Gerçekten de kitapta yer alan yönetmenlerin yalnızca adlarını sıralamak bile heyecan verici: Akira Kurosawa, Ingmar Bergman, Yusuf Şahin, Andrzej Wajda, Theodoros Angelopoulos, Andrey Tarkovski, François Truffaut, Fernando Solanas, Ken Loach, Bernardo Bertolucci, Krzysztof Kieslowski, Werner Herzog, Michael Haneke, Rainer Werner Fassbinder, Aleksandr Sokurov, Michel Khleifi, Zhang Yimou, Wong Kar Wai, Cafer Panahi, Park Chan-Wook.

İster “Film yapmak seyirciler, festivaller, eleştiriler, söyleşiler demek değildir. Film yapmak her gün sabahın altısında kalkmak demektir. Soğuk,

yağmur, çamur demektir; ağır ışık malzemelerini taşımak demektir. Her şeyden öte, asap bozan bir meslektir ve ailen, duyguların, özel yaşamın da dahil her şey ona göre ikincil konumda olmak zorundadır” diyen Kieslowski’ye kulak verin, isterse de “Hollywood’a karşı düşmanca bir tavır hissetmiyorum. Mesela Fred Astaire’in büyük bir hayranıyım. Hollywood’un kendine has bir sinema kültürü var ve çok güzel filmler çıkartabiliyorlar. Ben sadece bu ticari ve endüstriyel sinemanın bir parçası değilim o kadar. Beni etkilemiyor. Beni hiçbir zaman partilerde ya da kırmızı halı üzerinde göremezsiniz” diyen Herzog’un izinden gidin, elimizdeki kitap tüm sinemaseverler açısından kulağa küpe olacak derslerle dolu.

Fatih Kalkan’ın hazırladığı “Animasyon Sineması Ve Hayvan Karakterleri” kitabı ise ahtapotun penguene, leoparden karıncaya, yengeçten kurbağaya, köpekbalığından ördeğe açılan yelpazede hayvanlar alemindeki 55 türün beyazperdeye yansıyan belli başlı örneklerini ele alıyor ve ‘türler arasında’ keyifli öğretici bir yolculuğa çıkıyor. “Aslan Kral” (The Lion King) ve Simba, “Arı Filmi” (Bee Movie) ve Barry B.

Benson, “Kahraman İnekler” (Home On The Range) ve Maggie, Grace, Bayan Calloway adlı karakterleri gerçekten de gözümüze bir başka görünüyorlar sayfaları çevirirken. Örneğin animasyonlardaki kaplan kahramanların ‘hep asabi’ ve ‘hayata karşı hep öfkeli’, üstelik de ‘hayata karşı yalnız’ olduklarına pek dikkat etmemiştim. Fatih Kalkan’ın bölümlerin girişlerinde bu türden ilginç vurgularda bulunması takdir edilesi...

Gelelim son kitap olan, Ensar Yılmaz’ın editörlüğünde hazırlanan “Türk Sinemasında Sosyal Meseleler”e... 10 makale ve incelemenin yer aldığı kitapta, ilk okuduğum makaleler “Türk Sinemasında Din Adamı Tiplemesi Ve Değişen Din Adamı İmajı” (Coşkun Dikbiyık), “2000 Sonrası Türk Sinemasında Devrimcilik Olgusu” (Rıza Oylum) ve “Türk Sinemasında Bitkisel Öğeler” (Evren Cabi-Burçin Çingay) oldu. Ne yalan söyleyeyim, Nejat Saydam’ın 1971 yapımı filmi “Gelin Çiçeği”nin böyle bir araştırmaya konu olacağı kırk yıl düşünsem aklıma gelmezdi. Araştırmacılığın ve araştırma okumanın zevkli tarafı da öncelikle bu zaten.

Haftaya görüşmek üzere. Sinema salonunu en son siz terk edin!

SOLUK GECENİN AŞK HİKAYELERİ

Gösterimi yasaklanan **1966 yapımı** “Soluk Gecenin Aşk Hikayeleri”ni vaktiyle görebilen insan sayısı o kadar az ki... Tabii yönetmen **Alp Zeki Heper’in yaşamı** da filmin başına gelenlerden daha az trajik değil!

TÜRK SINEMASI'NIN EN ACI SANSÜR HİKAYELERİNDEN BİRİ. ÜSTELİK SADECE FİLMİ DEĞİL, YÖNETMENİNİ DE 'YOK EDEN' KOCAMAN BİR AYIP BU... 1939'DA İSTANBUL'DA DOĞAN, GALATASARAY LİSESİ'NDEN

mezun olduktan sonra hukuk okumak için Cenevre'ye giden, bir yıl sonra fikir değiştirip Fransa'ya geçen ve Paris Yüksek Sinema Enstitüsü'nü (IDHEC) bitiren Heper, okulun en başarılı yönetmeni seçilir. Rivayete göre sıra arkadaşı Costa-Gavras'tan bile üstündür. 1962'de IDHEC ödülü alan “Bir Kadın” (Le Parfum De La Dame En Noir), 1963'teyse hem IDHEC hem de Avusturya Kültür Bakanlığı En İyi Film ödülü kazanan “Şafak” (L'Aube) adlı kısa filmleri çeker. Ve ne yazık ki Türkiye'ye dönmeye karar verir. Sonun başlangıcıdır bu karar!

Önce Lütfi Akad'ın yanında yönetmen yardımcılığı yapar. Pek anlayamayacağını anlayınca 1966'da kendi prodüksiyon şirketini kurarak ilk uzun metrajı “Soluk Gecenin Aşk Hikayeleri”ni çeker. Okulda öğrendiği sinema dilinden şaşmayan, soyut bir aşk öyküsünü büyüleyici görüntüler eşliğinde anlatan Heper, Buñuel etkileri taşıyan ve cinselliği de rahatça kullanan filminin başına geleceklerden habersizdir elbet. Üstelik yapıtı görebilen şanslı sinema

yazarlarından, sanat çevrelerinden de olumlu tepkiler almışken...

Kontrol Komisyonu eseri müstehcen bulur. Ardından Danıştay 12. Dairesi ölümcül darbeyi vurur: “Dava konusu filmin bütünü itibarıyla umumi ahlak ve adaba, aile müessesesinin kudsîyetine aykırı olduğu gerekçesiyle yasaklandığı anlaşılmaktadır. Filmin bu sebeple yasaklanmasının yerinde olup olmadığının tespiti için Naip Üye nezaretinde yapılan incelemede bilirkişi Vedat Tanrı'nın 10-2-1966 tarihli raporunda (cinsel sorunların sinematografik yoldan ele alınmaya çalışıldığı filmde gösterilmesinde sakıncalı bir cihet görülmediği) bildirilmişse de; 3-1-1967 günlü ara kararımız ve çehiyle filmin ayrıca heyet halinde görülmesi uygun görülmüştür. Sahneden görülen eserle; değişik yaş ve seviyede kimseye hitap edilmesi itibarıyla, bunlarda, hususiyetle hukuka ve genel ahlak kuralları çerçevesi içinde ahlaka uyarlık aranması tabidir. Tezi olmayan ve aksiyonlarında ahenk görülmeyen bahse konu filmde; insan hayatı, adeta suur ve suuraltı ile sadece cinsi arzular üzerine kurulmak istenmekte; gizli kalması gerekli arzu ve hareketler parklarda, umuma açık yerlerde, hatta trafiğin en yoğun olduğu cadde ortalarında cereyan ederken görülmekte; marazi tiplerin sahneye aktarılan ıstıraplı ruh hali, ar veya haya hislerini rencide etmektedir. Konunun iddia edildiği gibi rüyada geçmiş birtakım kompleksleri ifadeye çağırması olması, filmin tüm halinde seyredenler üzerinde bıraktığı izlere ahlak ve adaba aykırı olduğunu

kabule mani değildir. Bu itibarla adı geçen filmin halka gösterilmesinin ve yurt dışına çıkarılmasının yasaklanmasına (...) 29-3-1967 günü oy birliğiyle karar verildi.”

Bu karar Heper'i altüst eder. Bir süre Adana'da çiftliğe kapanıp, kendini resim yapmaya verir. 1967'de toplumsal taşlama türündeki “Dolmuş Şoförü”nü, 1968'deyse “Eşkiya Halil-Haydut”u ve Doğu-Batı çatışmasını konu alan “Kara Battal'ın Acısı”nı çeker. Ticari başarısızlıklar birbirini kovalayınca sinemayı bırakır. 70'lerin ortasında bir cinnet anında resimlerini, filmini ve yazılarını sokakta yakarak yok ettiği söylenir ancak “Soluk Gecenin Aşk Hikayeleri”ni, Mimar Sinan Üniversitesi arşivinde saklanması için Sami Şekeroğlu'na teslim ettiğini biliyoruz.

Son yıllarını huzursuz olarak geçiren ve 1984'ün Ocak ayında bir çeşit deri kanseri hastalığı sebebiyle hayata veda eden Heper'in bu efsane filmi 2012 yılında düzenlenen 23. Ankara Uluslararası Film Festivali'nde gösterilecekken bu kez son anda kızı tarafından engellenir. Kısa filmlerine YouTube'dan ulaşılabilen Alp Zeki Heper'in, elbet bir gün seyircisine kavuşacak ve belki de ölümsüz klasiklerden biri olacak filmi için söylediği sözlerle bitirelim: “Soluk Gece'de aşkla, yani özgürlükle baskıyı, şiddeti, işkenceyi karşı karşıya getirmeye çalışmıştım. Anılarla ilgili zor anlatımı olan bir film. Sevginin, tutkunun işkenceyi, baskıyı yok etmesini dilemiştim. Özgürlüğün delice bir sevgi olduğunu düşünüyordum. Öyle simgelemeye çalışıyordum özgürlüğü. Müstehcenlikle suçlandım.”

AYLIK SİNEMA DERGİSİ

Altyazı

HAZİRAN 2014

Gezi'den Sonra: Video, Kısa Film ve Belgeseller

Cannes 2014: Kış Uykusu ve Yarışma Filmleri

Çiftgezerler: Öteki, Düşman, Ben O Değilim

Kieslowski'nin Ezgileri: Zbigniew Preisner

Angelopoulos'un Kalem: Petros Markaris

Trans X İstanbul: Balerinanın Eteğinde

+ HEDİYE AFIŞ: PİSLİK

www.altyazi.net

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

BİR CİNAYETİN TAHLİLİ

Hollywood'un çok iyi eserler çıkardığı ve **adalet kavramının genlerine** inebilmeye olanak sağlayan bir tür olan **'mahkeme filmleri'nin** kuşkusuz en iyilerinden biridir "Bir Cinayetin Tahlili" (**Anatomy Of A Murder, 1959**)...

Yönetmeni **Otto Preminger'in** kalburüstü filmlerle dolu kariyerinin de zirvelerinden biridir... Yönetmen, Amerikan mahkemelerinin teatral yapısını çok iyi kullanıyor, **ustalıkla yazılmış diyalog** ve karakterlerle lezzetli bir hale sokuyor. **Adaletin nasıl da manipüle** edilebildiğini sorgu sahnelerinde kodluyor.

OTTTO PREMINGER'IN 60 DAKİKAYMIŞ GİBİ GEÇİVEREN 160 DAKİKALIK ŞAHESERİ "BİR CİNAYETİN TAHLİLİ" PEK ÇOK AÇIDAN TÜRÜNÜN EN İNCELİKLİ FİLMİDİR. TABİİ Kİ "BÜLBÜLÜ ÖLDÜRMEK" (TO KILL A MOCKINGBIRD, 1962), "12 ÖFKELİ ADAM" (12 ANGRY MEN, 1957) GİBİ TÜRÜN DİĞER BAŞYAPITLARINI DA GÖZARDI ETMEMEK LAZIM.

Ama Preminger'in yarısından fazlası mahkeme salonunda geçen filmde zamane izleyicisinin ilk kez şahit olduğu durumlar söz konusu... Mesela böyle bir filmde ilk kez yoğun bir caz soundtrack vardır. Duke Ellington'ın score müzikleri dikkat çekicidir ve hatta karakterlerin diyaloglarında bile geçmektedir. Filme keskin bir çerçeve çizer bu müzikler...

İkincisi ilk kez böyle bir stüdyo filmde kadın külodu bu derece göstere göstere üzerinde konuşulan bir konu haline gelir! Bahis konusu olan 'külöt' hikayede önemli bir yere sahiptir. Zaten bu kelimeyi kullanan filmin avukatı Paul Biegler yargıçtan da bu ifadeyi kullanmak için izin istiyor. Ama bu kadarla da değil, 'sperm', 'seks' ve 'tecavüz' gibi kelimeler de ilk kez bir anaakım filmde, gereken diyaloglarda kullanılmış olur.

Gerçek bir hikayeden yola çıkılarak yazılmış bir romandan uyarlanmış film. Michigan'da yaşayan hukukçu John D. Voelker'in Robert Traver takma adıyla yazdığı roman 1952'deki gerçek bir adli

vakadan yola çıkılarak oluşturulmuş. Romanı usta bir senarist olan Wendell Mayes senaryolaştırmış.

Daha önce 10 yıllık bir süre boyunca bölge savcılığında görev almış olmasına rağmen bir şekilde orada barındırılmamış ve mecburen bir küçük kasaba avukatı olarak kariyerini sürdürmek zorunda kalmıştır Biegler... Zaten onu tanıdıkça neden böyle olduğunu anlıyorsunuz. Biegler hem çok zeki, hem de renkli bir kişiliğe sahiptir. Bir caz müzik hayranıdır, esprili ve hoşsohbet bir adamdır... Artık bir alkolik olmuş eski meslektaş arkadaşı Parnell ve aksi yardımcısı Maida (formunda bir Eve Arden) ile kıt kanaat yaşıyorlardır. Bir cinayet davası teklif edilir kendisine. Paul çok ses getirecek bu sansasyonel davayı biraz da eski çalıştığı insanlarla karşı karşıya gelmek adına kabul eder.

Sanık teğmen Frederick Manion, eşine tecavüz eden bar işletmecisi Quill'i öldürmek suçuyla yargılanacaktır. Frederick ukala bir adamdır ve karısına tecavüz eden adamı aynı akşam tanıkların huzurunda vurarak öldürmüştür. Biegler için zor bir davadır. Özellikle de Frederick'in karısı Laura Manion ile tanıştığında bu daha da netleşir. Laura Manion dışardan bakan biri için hafifmeşrep bir kadın olarak algılanabilir. Pek de mağdur gibi görünmeyen, çok güzel, dikkat çekici ve flörtöz bir kadındır. Paul, jüri üyelerini Laura'nın masum ve mağdur olduğuna,

Frederick'in de cinayeti bir anlık kontrolünü ve şuurunu kaybettiği için işlediği konusunda ikna etmek zorundadır...

Öncelikle böyle tecavüz ve cinayetten oluşan dehşetli bir suç hikayesinin üzerine inşa edilen bu mahkeme filmi de tıpkı "12 Öfkeli Adam"da olduğu gibi vakanın kendisini hiç göstermemektedir. Yönetmen Preminger, Amerikan mahkemelerinin teatral yapısını çok iyi kullanıyor, ustalıkla yazılmış diyalog ve karakterlerle çok lezzetli bir hale sokuyor. Adaletin nasıl da manipüle edilebildiğini hızlı sorgu sahnelerinde kodluyor. Tüm bu mahkeme salonu sahnelerinin bu kadar lezzetli olmasında önemli bir pay da kuşkusuz oyunculara ait. James Stewart, Paul Biegler rolü için biçilmiş kaftan olduğunu kanıtıyor. Stewart rol aldığı çoğu filmde yaptığı gibi, cinsel cazibeden ziyade kıvrak bir zekanın getirdiği cazibeyi kullanarak canlandırıyor Biegler'i. Ama karşısında da şahane bir rakip var doğrusu... Üstelik ilk önemli rolüyle karşımıza jilet gibi çıkan George C. Scott, rolünü asla abartmadan öyle bir dengede icra ediyor ki Stewart'ın karşısında az konuşuyor olsa da duruşuyla, jest ve mimikleriyle bile çok karizmatik bir karşı duruş sergiliyor. Zaten hem Stewart hem de Scott bu performanslarıyla o zamanlar daha değerli bir ödül olan(!) Oscar'a aday gösterilmişlerdi.

Lee Remick incecik hatları, daracık pantolonları ve bu siyah beyaz filmde bile fark edilir özelliği olan renkli gözleriyle dikkat çekiyor. Sanık kocası Frederick rolünde ise ilk önemli rolünde gencecik bir Ben Gazzara çıkıyor karşımıza... Bütün bu oyuncuların hepsi müthiş bir uyum içerisinde hikayenin daha çok diyaloglarla yürüten gerilimini ve lezzetini eksiksiz tamamlıyorlar.

Aslında Otto Preminger Amerikan sinemasında memleketlisi (o zamanki adıyla Avusturya-Macaristan doğumlu ikisi de) Billy Wilder kadar büyük sükse yapamamış ama çok önemli bir yönetmendir. Preminger'in "Kanlı Gölge" (Laura, 1944) ve "Altın Kollu Adam" (The Man With The Golden Arm, 1955) ya da "Kötülük Yolları (In Harm's Way, 1965) gibi birbirinden değerli filmleri mevcuttur. Preminger "Bir Cinayetin Tahlili"nde de kısıtlı mekanlara rağmen yeknesaklığa asla düşmüyor. Uzun süresine rağmen bir dakika bile sıkıcı olmuyor... Daha Saul Bass'a hazırlattığı muhteşem jeneriği (ve afişi), Duke Ellington'ın müziği ile ilk dakikalarından yakaladığı seyirciyi sonuna kadar da tutmayı biliyor.

Bu mahkeme filmlerinin başyapıtı tam 7 dalda Oscar'a aday gösterilmiş olsa da "Ben-Hur" senesine denk gelmesi nedeniyle hiçbirini alamamış...

HAYATBOYU

★★★★
YÖNETMEN Aslı Özge
UYUNCULAR Defne Halman,
Hakan Çimenser, Gizem Akman,
Onur Dikmen
YAPIM/SÜRE 2013 Türkiye, 108 dk.
GÖRÜNTÜ/SES 2.35:1, 5.1 DD Tr.
ŞİRKET Bir Film (Bulut)

GÜNÜMÜZ
TÜRKİYESİ'NDEKİ
ŞEHİRLİ KADIN-ERKEK
İLİŞKİLERİNE DAİR
KESKİN BİR KESİT...

YÖNETMEN ASLI ÖZGE, ALTIN LALE' Lİ FİLMİ "KÖPRÜDEKİLER"DE İSTANBUL METROPOLÜNÜN ARKA SOKAKLARINDA DOLAŞIP ALT sınıftan insanların yaşadıklarını anlatırken, bizi bir dolmuş şoförü ve karısıyla tanıştırmıştı. Kadın bir üst sınıfın yaşamına özenip daha iyi bir hayat arzuluyordu. Kocasıyla sınıfta daha barışık bir portre çiziyordu, ki barışıklığı biraz da imkanlarıyla ilgiliydi. "Hayatboyu" filminde yine İstanbul'dayız ve yine bir çift var karşımızda. Üst orta sınıftan olan bu çift belki de "Köprüdekiler" filmindeki kadının ziyadesiyle yaşamak istediği hayatı yaşıyor. Ama çift mutsuz, çünkü ilişkileri krize girmiş... Ela (Defne Halman) bir sanatçı ve güçlü bir kadın. Can (Hakan Çimenser) ise iyi kazanan bir mimar... "Hayatboyu" daha çok Ela'nın yaşadıklarına odaklanıyor. Can'ın kendisini aldatması karşısında Ela'nın hayatı yavaş yavaş alt üst oluyor.

O yeni bir yaşam kurmanın çarelerini arıyor. Ama bu konuda çok da güçlü olamıyor... Aslında Ela gibi, filmde resmedildiği kadar güçlü olan bir karakterden bu aldatma sürecinde daha cesur hamleler bekler insan. Ama "Hayatboyu" Ela'nın

cesaretsizliğinin filmi aslında. Çünkü film üst-orta sınıftaki ahlaki çıkmazı ve görünenin aksine, ekonomik gücün halen erkeğin elinde olduğunu anlatıyor bize. Kadının hâlâ çaresizlik içinde kıvrandığı gösteriyor. Ne kadar eğitilmiş de olsa erkeğin de bencilliğini...

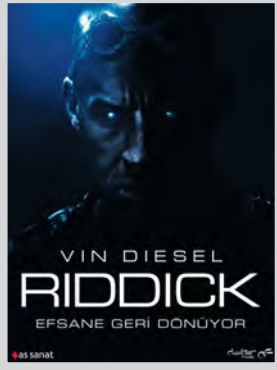
Aslı Özge, karakterler üzerine inşa edilmiş incelikli bir senaryoyla filmi kotarıırken ve üst orta sınıftan bir kadının portresini sunarken sinemamız için yenilikçi sayılabilecek görsel bir üslup kullanıyor. Filmin sürprizi ise sinemada ilk başrolünü oynayan Defne Halman. Halman ezber bozan ve unutulmayacak bir oyunculuk performansı ortaya koyarken çok cesur. Halman, günümüz Türkiye'sindeki şehirli kadın-erkek ilişkilerine dair keskin bir kesit sunan "Hayatboyu"nun unutulmazı oluyor.

Fotoğrafçı Muhsin Akgün'ün fotoğrafçı rolünde en doğal haliyle filme destek vermesi güzel bir espri olmuş...

Ela'nın o devasa eserinin depremdeki akıbetiyle ilgili soru işaretiyle bizi baş başa bırakması...

RIDDICK

YÖNETMEN David Twohy

OYUNCULAR Vin Diesel, Jordi Mollà, Matt Nable, Katee Sackhoff, Dave Bautista, Bokeem Woodbine

YAPIM/SÜRE 2013 ABD-İngiltere, 114 dk.

GÖRÜNTÜ/SES 2.35:1, 5.1 DD İng. ve Tr.

ŞİRKET As Sanat (Chantier Films)

**“RIDDICK” DÖRTTE
BİRİNİN BİZİ TATMİN
ETTİĞİ, KALANININSA
İDARE ETMEKLE YETİNDİĞİ
BİR DEVAM FİLMİ....**

YAŞANMAZ DENİLEBİLECEK BİR GEZEGENDE MAHSUR KALAN RIDDICK'İN, BURADAN KURTULMAK İÇİN VERDİĞİ ÇABAYI izliyoruz serinin üçüncü filmi “Riddick”te. İlk yarım saatte, karakterin ‘tarih öncesi’ hayvanlar tarafından köşeye sıkıştırıldığı yerden kurtulmaya çalışmasını takip ederken, sonrasında ‘tek kişilik film’ atmosferinden sıyrılıyor yapım ve kelle avcılarıyla Riddick arasındaki köşe kapmacaya odaklanıyor.

Geçmişten gelen hesapların da devreye girdiği bu serüven, başlangıçta ‘eski dost’la buluşmanın verdiği heyecanla idare eder bir kıvama kavuşuyor. Özellikle Riddick’in hayvanlarla mücadelesini resmeden bölümden keyif aldığımızı, adamımızın ‘yalnız kovboy’ doğasıyla yeniden baş başa kaldığımızı söyleyebiliriz. Tam bir ‘hayatta kalma’ üstadı olan kahramanımız, her zamanki gibi tüm motivasyonunu bu temel üzerine inşa ediyor. Aklını ve fiziksel gücünü kullanarak ‘yenilmez’ özelliklerini öne çıkarmayı başarıyor bir kez daha.

Riddick’in hayvanlardan kurtulup, hatta birini de evcilleştirip kelle avcılarıyla çarpıştığı bölüme geçtiğimizdeyse filmin şirazesini kayıyor. Evet, gene

karakterin sezgisel üstün özellikleri devrede, ama bir Riddick hikayesinin olmazsa olmazlarından ‘üçüncü ayak’ alabildiğine silik buralarda. Riddick’i ve kelle avcılarını zorlayan hayvanların baskısını pek hissetmiyoruz uzunca bir süre, ki serinin akışını belirleyen unsurlardan birinin eksilmesi demek bu. Yalnızca bizimkiyle kelle avcılar arasındaki ‘husumet’ üzerinden yürüten bir hikaye kurgusu öne çıkıyor, bu da beklenen ritmin bir türlü sağlanamaması sonucunu doğuruyor.

“Riddick”, genel toplama baktığımızda, dörtte birinin bizi tatmin ettiği, kalanının ise idare etmekle yetindiği bir halka oluyor seride. ‘Özleyiş’in karşılığını tam olarak alamıyoruz anlayacağınız. Her şeye rağmen, ‘karanlığın efendisi’ Riddick’in bu serüvenini de küçük bir heyecanla izlediğimizi itiraf etmeliyiz...

Vin Diesel, Riddick karakterine eksiksiz uyum sağladığını bir kez daha gösteriyor bizlere.

Vin Diesel dışındaki oyuncuların ‘gevşek’ performanslar verdiklerini söylememiz lazım.

JFK SUİKASTI

ORJİNAL ADI Parkland

YÖNETMEN Peter Landesman

OYUNCULAR Zac Efron, Marcia Gay Harden,

Billy Bob Thornton, Jacki Weaver,

Paul Giamatti

YAPIM/SÜRE 2013 ABD, 89 dk..

GÖRÜNTÜ/SES 1.78:1, 5.1 DD İng. ve Tr.

ŞİRKET Bir Film (Sony)

**KENNEDY SUİKASTINA
İLGİ DUYNANLARIN
DİKKATİNİ ÇEKEBİLSE DE
YETERİNCE GÜÇLÜ BİR
FİLM DEĞİL!**

TÜRKÇE ADININ "JFK SUİKASTI" OLMASINA BAKMAYIN. FİLM SUİKASTIN ANATOMİSİNİ ÇIKARTMAYA SOYUNMUYOR. ONU zaten Oliver Stone "JFK"de bir güzel yapmıştı. Tom Hanks'ın de yapımcılarının arasında bulunduğu "Parkland", Dallas'taki suikastın hemen ardından Dallas'taki küçük hastanelerden biri olan Parkland hastanesinde yaşananlara ve suikast sırasında çevrede amatör kamerasıyla çekim yapan Abraham Zapruder'in yaşadıklarına odaklanıyor.

Komple teorilerine son derece açık olan Kennedy suikastine dair çok detaylı nice belgeseller ve filmler çekildi. Elde edilmiş yeni ve ciddi kanıtlarla birlikte, asıl sorumlularına dokunabilecek, yeni gerçekleri açığa çıkarabilecek bir film yapmak oldukça güç artık. "Parkland"de önemli diyebileceğimiz yeni hiçbir şey söylemiyor. Ama kimi küçük detayları bir araya getiriyor....

Mesela daha sonraki duruşmalarda çok önemli bir kanıt olarak gösterilen Zapruder filminin nasıl çekildiğini, ajanların filmi çeken Zapruder'i nasıl da sıkmadan, zorlamadan filmi paylaşmaya ikna ettiklerini izliyoruz. En önemlisi Parkland

hastanesindeki doktor ve hemşirelerin kafasından vurulmuş başkanlarını karşılarında görünce yaşadıkları şok ve beyhude kurtarma çabalarını da izliyoruz. Ama film sadece buraya da odaklanmıyor, Oswald'ın ailesine ve Dallas'taki gizli servis bürosunda Oswald'ı daha önceden tanıyan bir ajanın da hikayesini izliyoruz. Bütün bunlar dağınık ve bir türlü bir omurgaya oturtulmadan anlatılıyor. Oysa o şehirde ülkenin başkanı öldürülmüş. Bu, o şehir için nasıl da büyük bir travmadır! Film bu psikolojiye odaklanır gibi olsa da teğet geçmiş hissi uyandırıyor. Ne doktorların tarafını, ne ajanların ne Oswald'ın ne de Zapruder'in dünyasına tatmin edici bakışlar atamıyor. Sadece konuya ilgi duyanların tat alabileceği bir film oluyor...

Oyuncu kadrosunda Zapruder rolünde Paul Giamatti ve Oswald'ın annesi rolünde Jacki Weaver öne çıkıyor...

Çok çarpıcı bir sürü detayı yakalamışken bazı çok cazip yerleri de sanki bilinçli olarak görmezden geliyor...

Sadibey.com

"Sinemacılık ve filmcilik yararına
bağımsız iletişim platformu"

THE MINERS' HYMNS

BFI ve BBC arşivlerinden görüntülerle, sözlerin yerini alan dramatik bir müzik eşliğinde kurgulanan **“The Miners’ Hymns”** madencilerin yeraltındaki sert hayatını gözler önüne sererken, 1984 yılındaki büyük grevde gerçekleşen madenci-polis çatışması gibi olayları da hatırlatıyor.

YÖNETMEN Bill Morrison
YAPIM 2010 İngiltere
SÜRE 50 dk.

AMERİKALI AVANGARD YÖNETMEN (MULTİMEDYA SANATÇISI DİYEN DE VAR) BILL MORRISON 2003 YILINDA İSTANBUL FİLM FESTİVALİ'NDE gösterilen “Decasia” isimli kolajıyla kelimenin tam anlamıyla darmadağın etmişti beni. Archive.org'dan toplama müzik videolarının yeni yeni boy gösterdiği günlerde, hazır malzeme ile üretilen işlere özel bir ilgim vardı ve “Decasia” sadece görselliğiyle değil, çağdaş/minimalist müzikleriyle de eşsiz bir deneyim sunmuştu.

2010 tarihli “The Miners’ Hymns”, belki de “Decasia”dan beri beni en çok etkileyen Bill Morrison işi oldu. Madencilerin kararmış yüzlerinden rengini alan koyu tonları ve Jóhann Jóhannsson imzalı hüzünlü müzikleriyle eşsiz bir arşiv filmi. British Film Institute ve BBC arşivlerinden toplama görüntülerle, sözlerin yerini alan dramatik bir müzik eşliğinde kurgulanan “The Miners’ Hymns” madencilerin yeraltındaki sert hayatını gözler önüne sererken, 1984 yılındaki büyük

grevde gerçekleşen madenci-polis çatışması gibi tarihi olayları da hatırlatıyor.

“Decasia” insanoğlunun (ve filmin) faniliğine dairdi; “The Miners’ Hymns”de yeraltına inen işçiler sadece artık çok uzakta kalmış endüstriyel çağı hatırlatmakla kalmıyor, aynı zamanda gözden iyice yiten işçi sınıfının metaforuna dönüşüyor.

Bill Morrison yerin altını kazıyarak ve ayıklayarak dünyanın en zor mesleklerinden birini icra edenlerin bilinmeyen dünyasını gözler önüne sererken, benzer bir sabrın tozlu arşivler için de gösterilmesi gerektiğini söylüyor. Raflarda ve çekmecelerde unutulmuş, video sitelerinde birikmiş eski görüntülere alıcı bir gözle bakmak gerektiği kesin. Böyle çabaları belki de en çok görünmez kılınmış, tehlikenin ucuna itilmiş dünyalar için, farkındalık yaratmak için göstermek gerek.

Bu küçük yazım, Soma’da hayatını kaybeden maden işçilerine ithaf olsun.

1- Sinemamızın en iyileri

Türkiye sineması 100. yılını kutlarken Kültür Bakanlığı da sinemamızın en iyi 100 filmi seçmek için bir anket başlattı. Seçimler 301 film arasından yapılacak. Sonuçlar nasıl çıkacak merak konusu. Ama hatırlatalım Ankara Sinema Derneği'nin profesyoneller arasında yaptığı seçimde Yılmaz Güney filmlerinin, kapatılan Sinema dergisinin seyirci oylarıyla yaptığı seçimdeyse Ertem Eğilmez filmlerinin ağırlığı vardı. www.yuzyilyuzfilm.gov.tr

2- Dünyanın en iyisi: "İmparator"

Seçimlerden gidelim. İngiliz dergisi Empire'in 301 filmlik tüm zamanların en iyi film seçkisinin sonuçları açıklandı. Yaklaşık 250 bin okurun katıldığı ankette "Yıldız Savaşları: İmparator" (Star Wars: Episode V – The Empire Strikes Back) birinci seçildi. İkinci "Baba" (The Godfather), üçüncü de "Kara Şövalye" (The Dark Knight) oldu. Listenin tamamına ulaşmak için: www.empireonline.com/301/

3- Türkiye sineması hafızası internette

Tekrar yerli surlarda dolaşırsak. Türk Sineması Araştırmaları, sinemamızın hafızasını ve birikimini internet ortamına taşımak için yaptığı çalışmaları sonuçlandırdı. www.tsa.org.tr'de artık filmlerimizin künyeleriyle ilgili kapsamlı bilgiler mevcut. Haberiniz olsun!

4- "Kürk Mantolu Madonna" için perdeleri açın!

Sabahattin Ali'nin başyapıtlarından "Kürk Mantolu Madonna" uzun zamandır kitapçılarda çok satanlar listesinde. Halkımızın bu keşfinin nedeni şimdilik açıklanamıyor ama bir müjde, kitap sinemaya uyarlanıyor. Filmi İlksen Başarır çekecek.

5- Altın Portakal'dan kötü kokular

Antalya Büyükşehir Belediyesi, Altın Portakal'ı düzenleyen AKSAV ile ilişkisini kesmeye çalışıyor. Bu hengamede olan da yıllarca Altın Portakal'a emek veren çalışanlara oluyor. Gelen haberler iç açıcı değil. İnsanlar işinden oluyor, maaşlarını tazminatlarını alamıyor. Konu önemli, takipteyiz!

HONG KONG PANORAMA

JUNE 5-15 HAZİRAN 2014

Gösterimler müze ziyaretçilerine ve
üyelere ücretsizdir.
Screenings are free of charge for the
museum visitors and members.

İSTANBUL
MODERN

SİNEMA SPONSORU
CINEMA SPONSOR

D·SMART
daha fazlası

SİNEMA
CINEMA

İŞBİRLİĞİYLE
IN COLLABORATION WITH

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

KURUCU
FOUNDER

İLETİŞİM VE TEKNOLOJİ SPONSORU
COMMUNICATION AND
TECHNOLOGY SPONSOR

EĞİTİM SPONSORU
EDUCATION SPONSOR

“ OYUNCULARDAN GELECEK TAVSİYELERİ HİÇ HOŞ KARŞILAMAM.
ONLAR OYNAMAK İÇİN BURADALAR. ”

Otto Preminger